

ΑΝΑΓΚΗ ΛΑΪΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

«Πινακοθήκη» ὀφεί-
λει νὰ συστήσῃ μίαν
ιδεάν καὶ νὰ ἐκθέσῃ
τοὺς λόγους διὰ
τοὺς ὁποίους χρειά-
ζεται φανατικὴ ὑπο-
στήριξις τῆς ιδέας
ταύτης ὅπως ἀποδῇ
πραγματικότης.

Ἐχομεν ἀνάγκην
μιάς Πινακοθήκης

ἀπύλτου. Ὅλιγα χρήματα μόνον ἀπαιτοῦνται, διότι οἱ εἰδικοί ἄνδρες εὐτυχῶς δὲν λείπουν. Εἰς τὸ Ματσόβειον Πολυτεχνεῖον ἀπερασίθῃ νὰ ἰδρῇ αὕτη, ἔγειναν ἀρκεταὶ ἐργασίαι, κατόπιν ὅμως τὸ πρᾶγμα περημελήθη.

Δὲν ζητοῦμεν ἀπὸ τὸ κράτος νὰ πληρώσῃ πο-
σὸν τι οἰονδήποτε, διότι γνωρίζομεν τὰς δυσχερεῖας
του. Ὁ Δῆμος καὶ ἡ Κοινωνία κυρίως δύνανται νὰ
λύσουν τὸ ζήτημα, συνισταμένου εἰδικοῦ ταμείου καὶ
εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἐπιτροπῆς.

Ἡ χώρα μας εἶναι παγκοσμίως γνωστὴ ὡς
καλλιτεχνικὴ κυρίως χώρα· θὰ εἶναι οἰκτρὸν οἱ νέοι
κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος νὰ εἶναι οἱ ὀλιγώτερον φι-
λότεχνοι κάτοικοι τῆς γῆς.

Ἡ καλλιτεχνικὴ μόρφωσις καὶ αἱ ὥραϊα ἀπο-
λαύσεις τῆς καλλιτεχνικῆς ζωῆς περιωρίσθησαν
μόνον διὰ τοὺς πλουσίους μας, οἱ ὅποιοι ταξιδεύουσιν
καὶ ἐπισκέπτονται τὰ μουσεῖα καὶ τὰς καλλιτεχνι-
κὰς ἐκθέσεις τῆς Εὐρώπης ἢ πληρώνουν τὴν εἴσο-
δον εἰς τὰς ἐδῶ τοιαύτας. Διὰ τοῦτο ὅμως καὶ οἱ ἐπίλοι-
ποι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, οἱ ἐντιμοὶ βιοπαλαι-
σταί, οἱ ἐργαζόμενοι διὰ νὰ ζήσουν ἑαυτοὺς καὶ
ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτοὺς, οἱ πα-
ράγοντες καὶ φορολογούμενοι, διὰ νὰ μὴ ἔχουν
μίαν Πινακοθήκην, καὶ νὰ στερεῶνται τῶν συγι-
νήσεων ἐκείνων τῆς ψυχῆς, αἱ ὅποια ξεκουράζουσιν,
αἱ ὅποια παρηγοροῦν, αἱ ὅποια ἐνθαρρύνουν διὰ τὸν
ἀγῶνα τοῦ βίου, αἱ ὅποια εἶναι ὀργανικαὶ ἀνάγκαι
τῆς ζωῆς μας·

Ἄλλως τε εἶναι συμφερότερον διὰ τὴν κοινωνίαν
νὰ ἔχῃ πολὺς φιλότεχνους. Μέσα εἰς τὴν φυλὴν
μας ἐγκλιεῖνται πολλὰ καλλιτεχνικὰ φύσει, διότι
τὸ περιβάλλον δημιουργεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς
καλλιτέχνας. Εἰς βασικούς, εἰς ἀφελεῖς ὄρεϊνους, εἰς
θαλασσίους, εἰς ἀνθρώπους ζῶντας μέσα εἰς τοὺς
κόλπους τῆς ἑλληνικῆς φύσεως ἀκούει τις εὐγενέ-
στατα καὶ ποιητικώτατα πράγματα, εὐρίσκει αἰσθη-
ματα ποιητικὰ, καὶ ζωὴν ἐντὸς ὥραιων φυσικῶν
σκηνογραφιῶν, τὴν ὁποίαν περιέγραψαν ποιηταὶ καὶ
καλλιτέχναι, ἀκούει ἄσματα μουσικώτατα, καὶ εὐ-
ρίσκει χοροὺς γραφικωτάτους. Ὅλα δὲ ταῦτα εἶναι

φυσικώτατα, αὐτόμαχα, τρόπον τινα καλλιτεχνικὰ
ἔργα, τῆς ὥραϊας πραγματικῆς ἑλληνικῆς φύσεως.

Εἰς ἐν λοιπὸν καλλιτεχνικὸν περιβάλλον κατὰ
φυσικὸν νόμον θὰ ζῇ καλλιτεχνικὴ φυλὴ, δηλαδὴ
φυλὴ εὐαίσθητος πρὸς τὸ ὥραϊον καὶ κληρονόμος
ἐνστίκτων καὶ διαθέσεων, αἱ ὁποῖαι δὲν δύνανται
ν' ἀπολεσθῶσι.

Διὰ τῆς Λαϊκῆς Πινακοθήκης τὰ λαϊκὰ ἐνστίκτα
ἐκκαθαρίζονται, γίνεται δὲ πρόσκλησις τῶν καλλι-
τεχνικῶν προδιθέσεων αἱ ὁποῖαι εἶναι κρυμμένοι
ἐντὸς τοῦ νευρικοῦ μας συστήματος. Καὶ οὕτω τὸ
ἄθροον καλλιτεχνικὸν φῦτον θ' ἀρχίσῃ ν' ἀναθάλλῃ
ἔχον τὰς ρίζας του εἰς τὴν λαϊκὴν ψυχὴν. Ἐπο-
μένως ἴσως ἀποκτήσωμεν καλλιτέχνας, οἱ ὅποιοι
εὐρίσκονται τώρα παρὰ τῷ λαῷ, οἱ ὅποιοι ἀγνο-
οῦσι βεβαίως καὶ οἱ ἴδιοι τὰ συμβαίνοντα.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι τόσον σπουδαῖον ὅτι χάνομεν
ἀγνώστους καλλιτέχνας ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως μιᾶς
ἢ περισσοτέρων Πινακοθηκῶν.

Ἡ μεγάλη ζημία εἶναι κοινωνικὴ ζημία. Διότι
ὅταν ἐξευγενίζετε τὸ πλῆθος, ὅταν τοῦ λεπτύνετε
τὸ καλλιτεχνικὸν του μέρος, ὅταν τὸν ξεκουράζετε
ἀπὸ τὴν ἀλγεινὴν του βιοπάλην μὲ ὥραϊα καὶ εὐ-
χάριστους συγκινήσεις τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ψυ-
χῆς, τοῦ φαιδρύνετε ἀνεκτιμῆτως τὴν ζωὴν, τὸν
ἐνθαρρύνετε, τοῦ εὐνοεῖτε τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐνστί-
κτου τάσεως πρὸς τὴν βελτίωσιν, τὴν πρόοδον καὶ
τὴν τελειοποίησιν, τὸν καθιστᾶτε ἡμερώτερον.

Μία Πινακοθήκη θὰ ἔλξῃ ἀρκετὸν πλῆθος, ὑπο-
θέτω, ἀπὸ τὰ οἰκονομολοῖα καὶ τὰ καφ νεῖα, καὶ ἀπὸ
τὰ κέντρα τῆς ἀρχίας καὶ ἴσως πάσης ἐγκληματα-
κῆς κακίας. Ὅταν δὲ συνειθίσῃ τις εἰς τὸ ὥραϊον,
ἡ ψυχὴ του θὰ γείνη ἀγαθώτερα, αἱ κοινωνικαὶ του
σχέσεις θὰ γείνουν ἡμερώτεροι, καὶ τὸ κοινωνικὸν
ἐπίπεδον θ' ἀρχίσῃ ὑψούμενον εἰς τὰς βαθμίδας τῆς
κοινωνικῆς ἀθρότητος, ἡμερότητος καὶ καλωσύνης.

Αἱ κοινωνικαὶ ὑπηρεσίαι ὅθεν τῆς Πινακοθήκης
εἶναι πολὺ βαθύτεραι καὶ πολὺ πολυτιμώτεραι ἀφ'
ὅ,τι ἐκ πρώτης ὥψεως φαίνονται.

Ἐκτὸς τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων ἡ πρωτεύουσα
θ' ἀποκτήσῃ ἐν ἀπαραίτητον στοιχεῖον πάσης πο-
λιτισμένης πόλεως. Διότι ὥραϊα εἶναι τὰ μάρμαρα,
δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι εἶναι ὥραϊό-
τερα καὶ ὅτι συγκινοῦν ἐπίσης σοβαρῶς τὰ θαυμά-
σια ἔργα τῆς νεωτέρας τέχνης.

Ἡ Πινακοθήκη αὕτη περιέχουσα ἀντίγραφα τῶν
κλασικῶν ἔργων καὶ τὰ ἔργα τῶν νεωτέρων Ἑλλή-
νων γλυπτῶν καὶ ζωγράφων θὰ προσφέρῃ ἀνεκτι-
μήτους ὑπηρεσίας εἰς τοὺς κατοίκους.

Ῥίπτομεν τὴν ιδεάν ταύτην ἐκ καθήκοντος πρὸς
τὸν τύπον, ἐλπίζοντες ὅτι φιλοπάτριδες φιλότεχνοι
δὲν θὰ μείνουν ἀσυγκίνητοι ἐκ ταύτης.

Σ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ

